

Mig nära.

29 feb–9 april 2020

HELSINGBORGS
STADSTEATER

Mig nära.

Av Arne Lygre
Översättning Marie Lundquist

I rollerna:

Karin Li Körsbärsdal
Cecilia Borssén
Einar Bredefeldt
Gustav Berg

Hon
En främling, En annan främling
En vän, En annan vän
En pojkvän, En annan pojkvän

Regi

Scenografi och kostym
Ljusdesign
Maskdesign
Ljuddesign
Dramaturg

Carl Johan Karlson
Daniel Åkerström-Steen
Clementine Tulzi Waldelius
Julia Westerlund
Jonas Mattsson
Tom Silkeberg, Eva-Maria Dahlin

Ensamhetens dubbla roll.

Med poetiskt mod och exakt-het formulerar Arne Lygre hur svårt det är att ha nära relationer, att vara någon nära. Hur ont det gör när man lämnar eller lämnas och står ansikte mot ansikte med sin egen ensamhet.

Och jag känner igen mig.

Inom mig hyser jag en melankolisk känsla av ensamhet som ibland grep-par tag om mig som en lågintensiv panikångest. Ibland ligger jag och räknar mina vänner om nätterna, som andra räknar får för att kunna somna. Min kille försöker då övertyga mig om att jag inte alls kommer bli ensam. Jag väljer att tro honom och somnar, som ett barn.

Men innerst inne vet jag, att det Arne Lygre påstår är sant. I grunden står människan helt ensam. Alla löften vi ger varandra är skrivna i sanden. Inte ens blodsbånd är en garant för att hålla ensamheten borta. Ibland tittar jag på min tvillingsyster och tänker, det är du och jag för alltid, syrran. Men det är en osäker försäkran och ett självbedrägeri.

Hon i pjäsen genomgår min värsta mardröm. Hennes mamma dör, och sen, i den efterföljande chockartade krisen riskerar Hon att förlora både partner

och vänner. Lygre ställer sig frågan om hur långt de som står dig nära är villiga eller kapabla att följa dig när katastrofen inträffar, och vad som egentligen definierar en nära relation.

Arne Lygre väljer genomgående spelplatser som är som gjorda för anonymitet och ensamhet. Hotellbaren, parken, tågstationen och hemmet som man beslutat sig för att lämna. Med en enorm precision lyckas han fånga en slags kollektiv känsla av existentiell utsatthet.

Men ensamheten och krisen är inte endimensionell. Däri bor också en lycka och en känsla av liv och frihet. Några av mina absolut viktigaste stunder har jag upplevt alldeles ensam, helt anonym, i en stad där jag inte bor. Sättet som Arne Lygre lyckas fånga denna komplexitet, är det stora och fantastiska i det här materialet. Det är förhöjt och stundtals abstrakt, men hela tiden djupt mänskligt.

Jag söker alltid en bredd i det jag gör, och det känns extra centralt i arbetet med den här uppsättningen. Jag menar, ska man jobba med något som stundtals är svårt och mörkt, måste man söka det som är lustfyllt, patetiskt och banalt.

Helt enkelt möta sin eviga ensamhet genom att snubbla på ett bananskal.

“Han sa att han också kunde känna av ensamheten. Så uttryckte han det. Känna av ensamheten.”

– En främling till Henne.

”Vi är ingenting utan andra människor”

Dramatikern Arne Lygre har hyllats runt om i Europa för sina existentiella texter med knivskarp skärpa. *Mig nära* är hans senaste pjäs och den hade urpremiär på Nationaltheatret i Oslo våren 2019. Möt den prisbelönta norrmannen i ett öppenhjärtigt samtal om ord och skrivande.

Varför är orden så viktiga för dig?

– Det är i orden som mitt skapande sker. I början vet jag ingenting. Jag kanske börjar med två karaktärer och med en förnimmelse om vad de har för relationer till varandra. Sakta men säkert jobbar jag mig vidare. Jag måste hela tiden känna att det jag skriver för situationen vidare, att texten ger mig något. Jag skriver texten från A till Ö. Den svåra uppgiften som dramatiker är att hela tiden utmana teatern formmässigt.

Vad tror du har format ditt skrivande?

– Jag tror att det har formats genom läsningen och jag kände tidigt en fascination över att man kunde skapa

egna världar genom att skriva, även om jag inte började skriva förrän i vuxen ålder. Jag var egentligen en del av en helt annan miljö än den konstnärliga. Men plötsligt stod jag ansikte mot ansikte med mig själv och en del existentiella frågor som jag hade förträngt. Som att jag hade en okänd biologisk far. Och att jag var homosexuell. Det fick mig att närma mig andra sammanhang. Jag blev snabbt fascinerad av teater, började på folkhögskola och var nära att komma in på scenskolan.

Varför ville du skriva en pjäs som *Mig nära*?

– *Mig nära* har en länk till pjäsen som jag skrev dessförinnan, *La deg være*.

Den handlar om en karaktär som möter en båge av människor som den har olika relation till. Bågen går från det riktigt nära, förbi det främmande och ända in i fiendskapet. Jag hade lust att göra en pjäs där man gick från det främmande, in i det närmaste och ut igen. Det blev tvillingpjäsen *Mig nära*. I båda finns ett underliggande tema som handlar om att vara helt hjälplös. Den existentiella omständigheten att vi är *ingenting* utan andra människor. Karaktärerna har förlorat fotfästet. De försöker haka i andra människor och då kan det kännas lättare att haka i någon som är främmande. Det blir som en chans att börja om på nytt. Men det är också en fara – om man alltid börjar om så står man snart helt utan rötter.

Hur mycket stoff hämtar du från ditt eget liv?

– Jag tror författare är väldigt olika. Antingen kan du skapa konst av något självupplevt, eller så kan du det inte. Jag klarar inte att skapa litteratur av en situation som jag har upplevt. För mig uppstår texten i mötet mellan de olika karaktärerna, i språket, i narrativet som utvecklar sig. Men förstås kan mina egna erfarenheter ligga som undermedvetna i olika situationer.

Behovet av närhet är ett huvudtema i *Mig nära*. När känner du själv det behovet som starkast?

– Hela tiden. Jag tror att det skulle vara ödeläggande att helt leva utan andra människor. Men det betyder inte nödvändigtvis att jag måste ha fysisk närhet. Jag har precis varit tre veckor ensam på en ö utanför Molde. Det är ju en självvald ensamhet och det är ju

frågan varför man väljer det. Men jag tycker om att vara ensam. Det är en slags paradox.

Dina pjäser har fått stor uppmärksamhet. Hur har det påverkar ditt skrivande?

– Det kan vara pressande. Men press kan vara bra om man har gott om tid. Jag vill aldrig ha för kort tid, för mig tar det 1,5 år att bara att få ihop ett skal. Men min värsta mardröm är att författarskapet inte utvecklar sig. Det är en självpålagd stress.

Du har kallats för en "existentiell ordkonstnär". Varifrån har du fått ditt språk?

– Jag tror inte man helt känner till det språk som man har inom sig. Det dyker upp över tid, i kontakt med den form och struktur som man utforskar i sina texter. I mitt språk finns några element som många verkar tycka om. Det har en slags kantig egenhet. Det är tydligt och upphöjt, något annat än vardagsspråk. Jag är upptagen av helheten, när det uppstår ett eget universum innanför textens ramar. Konst behöver inte vara så som verkligheten är.

Tycker du att det är mest kul eller jobbigt att skriva?

– Just nu arbetar jag med en helt ny pjäs. Jag har fått ihop 20 sidor och sedan har det stått helt stilla i några månader. Det sker ofta i mina processer. Jag kommer inte vidare förrän jag har tänkt en tanke som jag inte har tänkt än. Det är jobbigt för det finns en möjlighet att jag inte kommer på mer. Men jag hoppas det. Att skriva är ofta också förbundet med en stor glädje, en eufori.

De ger poesin ett ansikte

Att ge Arne Lygres text kropp och rörelse har varit en stor, lustfylld utmaning. Det kan skådespelarna i *Mig nära*-ensemblen intyga.

VI FRÅGADE:

1. Vad har den här texten betytt för dig? Eller: hur har den påverkat dig?
2. Vad är utmaningen med att tolka Arne Lygres text?
3. Vilket är ditt bästa knep för att mota bort känslan av ensamhet?

KARIN LI KÖRSBÄRSDAL

1. Den har betytt mycket. Texten vibrerar av igenkänning, smärta, flykt och strävan efter närhet. Den understryker människans litenhet.

2. Arne låter alla uttala undertexten i alla lägen, vilket är väldigt ovant, både privat och att göra på scen. Det blir som att skapa sanningar genom att säga det en tänker utan att tänka efter först. Som att en skulle säga prick allt hjärnan tänker och samtidigt låta sig reagera på detta. Karaktärerna står ocensurerade och blottade.

3. Hahaha återkom med den frågan efter premiären.

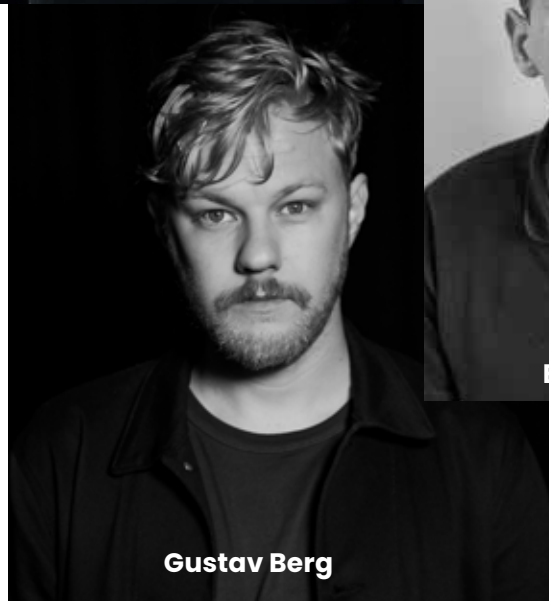
Karin Li Körsbärsdal

Cecilia Borssén

Einar Bredefeldt

Gustav Berg

GUSTAV BERG

1. Bra fråga. Det har jag inte kommit på ännu. Ofta kommer sånt efteråt, nästa gång man repeterar en pjäs. Man gör nya erfarenheter hela tiden, som man sedan kan använda sig av i framtida projekt.

2. Den har varit knepig rent texttekniskt eftersom språket är så pregnant och exakt. Börjar man höfta och bli ungefärlig med texten så blir det orytmiskt och börjar spreta.

3. Jag har ingen riktig begåvning för att känna mig ensam, så jag vet faktiskt inte. Jag är för det mesta tillfreds med att vara för mig själv. Men visst, det beror antagligen på att det finns ett alternativ. Jag har ju folk i min närhet jag kan prata och umgås med om jag vill och behöver. Hade jag inte haft det så hade det antagligen sett annorlunda ut.

CECILIA BORSSÉN

1. Den har påmint mig om att alla människor söker närhet på något sätt och att vi alla har en önskan om att tillhöra en gemenskap. Och att våra tappra försök till detta kan vara ganska smärtsamma...

2. Utmaningen har varit att förkroppsliga en text som i grunden är ganska poetisk. Att hitta balansen mellan språket och gestaltningen.

3. När jag känner mig ensam sätter jag på radion. Att höra andra samtala motar bort ensamheten och ger en känsla av tillhörighet. Det känns som en deltar i något, om än passivt.

EINAR BREDEFELDT

1. Rollfigurernas historia har väckt både medlidande, kärlek och frustration hos mig. Texten är rak och ärlig vilket också kräver en ärlighet från mig som skådespelare.

2. Att förstå textens form och hur vi ska kunna omvandla den till fysiska situationer på scen.

3. Ring en kompis och vårda de nära relationer du har.

Inspicient
Ljud och föreställningsledare
Sufför
Scenmästare
Scentekniker, framtagning
Rekvisitörer
Belysningsmästare
Ljustekniker
Dekormålare
Attributmakare
Kostymmästare
Teaterskräddare

Patinerare och färgare
Maskör och perukmakare

Dekorsnickare
Biljettförsäljning
Publikvärdar

Fastighetsansvarig

Redaktör föreställningsprogram
Formgivning affisch och program
Fotograf affisch och omslag
Föreställningsfotograf
Marknadsföring
Projektledare marknadsföring
Marknadschef

Konstruktör och teknisk samordnare
Planeringschef
Föreställningsteknisk chef
Foajéchef
Chefsproducent
Producent
Teaterchefsassistent
Teaterchef och konstnärlig ledare
Förlag

JP Lemke
Jonas Mattsson
Mia Florberger, Lars Wiik, David Weiss
Ida Holmberg
Johan Andersson
Cecilia Odén
Anders Andersson
Ernesto Meija
Katarina C:son Brandt
Kerstin Larsson
Cecilia Skog
Andrea Ståleker Spenner, Liselotte Sjöholm,
Mia Petersson, Tina Sederowsky

Cecilia Skog
Lillebel Höglund, Julia Westerlund,
Felicia Rosenlöf*
Mattias Rönn, Christer Rosengren
Stefan Dahl, Josefin Persson, Elsa Lindström
Nikita Yourstone, Alexandra Siredal,
Buster Wallman, Charlotte Angel,
Isabella Rydnemalm, Karin Reffner, Kya Jepsen,
Axel Birgander

Christer Johansson

Jenny Petersson
Caroline Löfgren
Sophie Håkansson Photography
Micke Sandström
Marknadsavdelningen Helsingborg Arena & Scen
Maria Lindholm, Lisa Boethius
Johan Lundell

Lars Möller
Elin Heijkenskjöld
Jonas Sandberg
Britta Jonasson
Michael Mania
JP Lemke
Josefin Zimmergren
Kajsa Giertz
Colombine Teaterförlag

*Lärling från YH-utbildningen Hantverkslärling i Leksand.

Föreställningen är ca 1 timme och 40 minuter utan paus

HELSINGBORGS
STADSTEATER

helsingborgsstadsteater